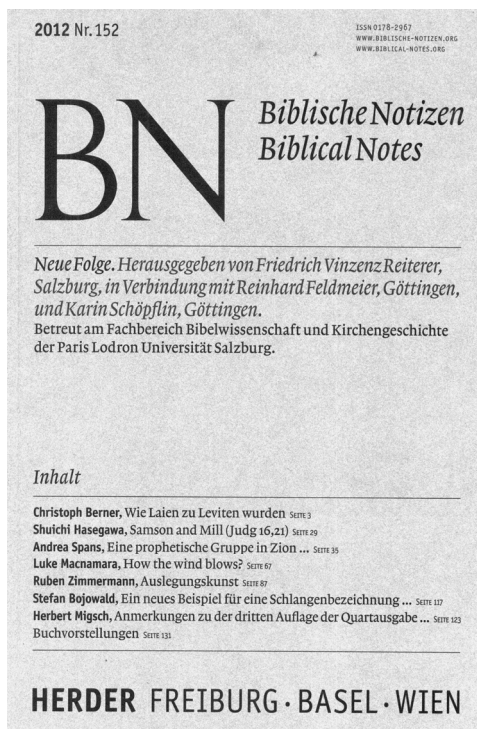

Recensio

Biblische Notizen

2012/152. szám, új folyam, 144 old.

ISSN 0178-2967.

rendben is kibővítették, és e bővítések az elbeszélések nyelvében, töréseiben ütköznek ki. Az egyes szerzők legalább tizenegy szövegegységben vagy apró részletben azonosíthatók, de ezen túl a tanulmány szerzője további 6–7 „tollforgató” betoldását tudta kimutatni. Elemzésének eredményét oldalakon át ismerteti a legaprólékosabb „áttekintés” formájában, minden egyes szövegdarabhoz, töredékhez hozzásorolva az általa „tetten ért” írói, illetve szerkesztői kéz származását.

Shuichi Hasegawa (Tokió): *Samson and Mill Judg 16,21 – Sámson és az őrlés Bír 16,21*. A japán bibliatudós technikatörténeti és szövegkutatási eredmények segítségével deríti ki, hogy a Sámson-ábrázolások alkotói tévesen írták le az ószövetségi bíra fogságba vetését. Nem volt abban semmi heroikus vonás, hiszen a hőst többszörösen megalázták és rabszolgának való munkára fogták a gázai börtönben.

Andrea Spans (Bonn): *Eine prophetische Gruppe in Zion und ein priesterlicher Übersetzer in der Diaspora. Zur Deutung der Sprecheridentität in Jes 61 MT und Jes 61 LXX – Egy prófétai csoport a Sionon és egy papi fordító a diaszpórában. Az Ézs 61 MT, illetve az Ézs 61 LXX-szövegben előforduló beszélő azonosságának értelmezése*. A tanulmány szerzője egy régóta vitatott kérdés nyomába ered: vajon irodalmi vagy pedig történelmi alak-e a vizsgált ószövetségi fejezetben megszólaló személy? Az MT-szöveg, illetve a LXX-

A Christoph Berner (Göttinga): *Wie Laien zu Leviten wurden. Zum Ort der Korachbearbeitung innerhalb der Redaktionsgeschichte von Num 16–17 – Hogyan váltak a laikusok lévitákká. Kóré feldolgozásának helye 4Móz 16–17 szerkesztéstörténete keretében*. A szerző már korábbi alapos elemzésében felvetette azt a kérdést, hogy az érintett ószövetségi fejezetek egy papoktól mentes teokráciát óhajtó csoport szellemiségéről és ténykedéséről árulkodnak. Kutatásai szerint a történetnek ez a vonulata későbbi szerkesztésről árulkodik. Az aaptörténetet, Kóré lázadását több

fordítás beható elemzése után tényként tekint arra, hogy a masszoréta-szöveg mögött egy fogság utáni, jeruzsálemi prófétacsoportot, a LXX fordításának háttérében pedig egy szórványban élő papot kell keresni.

Luke Macnamara (Róma): *How the wind blows? God's role in human origins and humanity's response: Qob 11,5 – Milyen a szél útja? Isten szerepe az ember származásában és az emberi felelősségben: Préd 11,5.* A szerző az ember kiemelt, elsődleges helyezését hangsúlyozza a teremtett világban. Mégis vannak dolgok, amelyeket a Teremtő elrejtett az ember szeme elől. A tanulmány írója a Jób és Zsolt könyvében fedez fel ezzel párhuzamos gondolatokat, mégsem rezignált, mert az emberi lét s az öröm eredetét Isten Lelkére vezeti vissza.

Ruben Zimmermann (Mainz): *Auslegungskunst. Sehepunkte zur Wundererzählung vom Besessenen aus Gerasa (Mk 5,1–20) – A magyarázat művészete. Szempontok a gadarai ördögös csodatörténetéhez (Mk 5,1–20).* A moldovai Tanacuban pár évvel ezelőtt történt ördögűzés élénken foglalkoztatta a közvéleményt: most alkalom nyílik arra, hogy a „démonok”, a „tisztátalan lelkek”, illetve az állatvédők munkája iránt érdeklődő személyek újszerű eligazításokat nyerjenek. Zimmermann a kései felvilágosodás idején meghonosodott „magyarázóművészet” jegyében készítette el ezt a terjedelmes kommentárt, és pedig úgy, hogy az érzékiség és az esztétika elemeit is beállította az exegézis és a teológia szolgálatába. A szerző által felhasznált irodalomanyag lenyűgözően széles sávon mozog.

Stefan Bojowald (Bonn): *Ein neues Beispiel für eine Schlangenbezeichnung in*

ägyptischen Personennamen – Kígyóelnevezés újabb példája az egyiptomi személynevekben. Az orientalista szerző az egyiptomi középbirodalom utolsó korszakába vezet vissza egy személynév elemzése kapcsán. Felfedezésének értékét abban látja, hogy az egyébként szokássá vált kígyónév-adás gyakorlatát a középbirodalom korába lehet datálni.

Herbert Migsch (Bécs): *Anmerkungen zu der dritten Auflage der Quartausgabe der bombergischen Rabbinerbibel – Megjegyzések a bombergi negyedrét alakú Rabbibiblia harmadik kiadásához.* A szerző a héber szövegekre „szakosodott” híres reneszánsz nyomdász, Daniel Bomberg masszoréta szövegkiadásait hasonlítja össze és kimutatja a bennük fellelhető azonosságokat, illetve a bennük eszközölt javításokat.

A tanulmányok után több könyv ismertetését olvashatjuk. Ezek közül a Balla Zsolt (Lipcse) által ismertetett könyvet emeljük ki: Kustár Zoltán: *A héber Ószövetség szövege. A masszoréta szöveggyomáryozás és annak megjelenítése a Biblia Hebraica-ban.* Kálvin János Kiadó, Budapest 2010. A kötet Kustár Zoltán 2007-ben benyújtott habilitációs dolgozatának könyvvé formált változata. Mint tudjuk, a *Doktorok Kollégiumának* 2011. évi közgyűlése megszavazta, hogy ezt a vastag, 460 oldalas monográfiáját, amelyet a szerző édesapja emlékének ajánlott, az „Év könyve”-díjjal értékeljék.

Balogh Béla